

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG

„A legnagyobb cél pedig itt, e földi létben
ember lenni mindég, minden körülményben”
(Arany János)

„Az igazat mondd, ne csak a valódit.”
(József Attila)

A rendszerváltozás veszteségeinek érdekvédelmi, közéleti, politikai Hon-LAPJA

Nyomdai kiadását alapította: 1993-ban az osztálytársadalmi érdekvédelmet országos hatókörben ellátó
társadalmi szervezet, a

FÜGGETLEN NÉPKÉPVISELETI SZÖVETSÉG /FÜNÉSZ/

SAJTÓPOSTA

A rendszerváltozás veszteségeinek készülő világhálós népújság, a **FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG** tömegkommunikációs rovata a lakosság aktuális témakörű **egyértelmű észrevételeit, jobbító kritikai jelzéseit, tiltakozásait, kérdéseit, javaslatait** tolmácsolja, a **szerkesztőséghez** névvel, vagy jellegével eljuttatott információk tényhátterű, esetleg csupán fejleményeket, tendenciákat valószínűsíthető, ám a közérdeklődésre igényt tartó, szerkesztett változatában

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. /Részletek Magyarország Alaptörvényének IX. cikkéből./

*

4./ § (1) A Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát, valamint biztosítja sokszínűségét.

(2) A sajtószabadság kiterjed az államtól, valamint bármely szervezettől és érdekcsoporttól való függetlenségre is.

10./ § A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás. /Részletek a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényből./

*

3. § A Magyarországon a médiaszolgáltatások szabadon nyújthatók, a sajtótermékek szabadon közzé tehetők, az információk és a vélemények a tömegkommunikációs eszközök útján szabadon továbbíthatók...

4. § A mediaszolgáltatások sokszínűsége kiemelten fontos érték.

7. § (1) A mediaszolgáltatók, a sajtóterméket kiadók, a kiegészítő mediaszolgáltatást nyújtók, a műsorterjesztők az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységek végzése során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, e törvényben meghatározottak szerint kötelesek egymással és a nézőkkel, hallgatókkal, olvasókkal, felhasználókkal, előfizetőkkel kölcsönösen együttműködve eljárni. /Részletek a mediaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényből./

Internet: www.fuggetlenmagyarország.hu
E-mail: fuggetlenmagyarország@fuggetlenmagyarország.hu
Levél cím: 6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.

Főszerkesztő: **Velkei Árpád**

A jó piaci ellátáshoz kollektív termelői háttér kell!

2013. December 6-a óta olvasható [Vé Róbert](#) cikke elektronikus oldalainkon ama döbbenetes tapasztalatairól, hogy manapság egyre szegényesebb az egykoron nagy forgalmú kecskeméti piac kínálata, amely miatt felvetette az óhatatlan kérdést: [elsorvadás](#) következhet itt be?

E témának nagy visszhangja lett, hiszen a vásárlók széles köréből kaptunk megerősítő véleményeket a cikkíró negatív benyomásairól, azokat kiegészítve ok-okozati magyarázatokkal, valamint az ellátás mostani sajnálatos helyzetének orvoslására az illetékesek által kiírt tervek [átgondolatlanságáról](#), [hiányosságáról](#). Az alábbiakban ismertetjük a tárgybeli, személyes beszélgetéseken rögzített információk lényegét:

Közös gazdasági tevékenység volt a piac egykori árubősége mögött

— Félő, hova tovább már elfelejtik az őslakos kecskemétiak is, hogy városuknak korábban, a **szocializmus** időszakában legalább hat termelőszövetkezet volt, amelyek Dózsa, Egyesült, Kossuth, Magyar-Szovjet Barátság, Petőfi és Törekvés néven működtek. A szomszédságban, Helvecián pedig dolgozott például a Népfront tévész, valamint az Állami Gazdaság is — kezdi felvilágosítását az említett közösségek egyikének tagja, **Péter bácsi**, aki így folytatja:

Az itteni aranyhomokot hozzáértő emberek művelték, korszerű gépek segítségével, s a föld termelt is rengeteg jó minőségű zöldségféléket, meg gyümölcsöt, amely áruk jelentős része a település üzleteiben, piacain volt kapható, mindenki számára elérhető áron. A termelőegységek közül többen külön szakboltokat is fenntartottak, ahol az említett portékákon túl a maguk tenyésztette állatok húsának feldolgozott termékeit is árusították.

— Azonban más fontos dolog is megemlítené itt — veszi át a szót **Marika néni**, s egykori szövetkezeti dolgozóként már sorolja is a konkrétumokat:

Tudni kell, hogy az említett mezőgazdasági munkahelyeken, összességében több ezren keresték a kenyerüket. A szövetkezet tagjai azonban háztáji földet is kaptak, amelynek nagysága 100 holdakban volt mérhető, ahol a családok nem csak saját szükségletre, hanem eladásra is termeltek, vagyis a salátát, a hagymát, a karfiolt, a zellert, a sárgarépát, a krumplit, a gyökeret, az uborkát, a barackot, az almát, a szőlőt és a többi árút, közöttük a szárnyasokat is, vitték a piacra. Így működött a háztáji gazdálkodás, amelybe még a pedagógusok is besegíthettek, akik részére az állami gazdaság biztosított illetményföldeket. Jómagam a kereskedelmi forgalom szervezésében is részt vettem, így értesültem arról, hogy Bács-Kiskun megye székhelye, Kecskemét minden évben több vagyonnai zöldségfélével és gyümölcscsel segítette a helyi, meg az országos ellátást, ám a nagy mennyiségből jutott exportra is.

A rendszerváltás után szűnt meg a piaci árubőség

— Most már bátran kimondható a történésekor is nyilvánvaló dolog, tévedés, sőt, hiba volt a hazai mezőgazdasági nagyüzemek intézményes méretű szétverése, a különféle gazdasági formákba erőttese, meg az úgymond kis parcellás megoldások túlzott szorgalmazása — fűzi tovább a gondolatsort **Lajos bácsi**, aki valaha növénytermesztési ágazatban volt brigádvezető helyettes, majd részletezi a következményeket:

A gyökeres, s mondjuk már ki nyíltan, a teljességgel indokolatlan mezőgazdasági átalakítások miatt a háztáji és az illetményföld juttatások is megszűntek, így azután rengeteg családnál szűkült le, szinte minimálisra a zöldség- és gyümölcsstermelés, no meg az állattenyésztés is. Ma már ez effélék csak szűkös keretek között, a magánházak nagyobb kiskertjeiben végezhetők, meg a tanyán, ahol valamilyen címen megmaradt még valamennyi termőterület. Egyébként valóságos fólia-zónák álltak valaha a külterületeken, ahol ma már zömében azok rozsdás vázai találhatók, emlékeztetve a virágzó földművelés korszakára. Persze, lehetne itt mondani, hogy lassan kialakulóban van a Horthy-világot idéző új földbirtokosi réteg, amely szintén mezőgazdasági árutermeléssel foglalkozik, csak hogy annak feladati szerepköre már pályázati feltételekhez kötött, az ott foglalkoztatottak pedig bérmunkások, akiknek nincsenek olyan juttatásai, mint amilyenekben részesültek a kollektív nagyüzemek dolgozói. A termelés tehát visszaesett, összezsugorodott, ezért gyér a kínálat a hirös város piacán.

Kevésbé lehet életképes a „Háztájit az asztalra!” program

Mint ismeretes, a csaknem 120 ezres lélekszámú Kecskeméten és környékén ma is sok száz tanya létezik, ahol őstermelők tevékenykednek, növényeket termesztnek, gyümölcsfákat gondoznak, állatokat tenyésztnek. Az általuk előállított termékek közcélra történő rendszeres eljuttatását segítő, készítette el nemrég a **Háztájit az asztalra!** programot az **Aranyhomok Kistérség-fejlesztési Egyesület**. A cél, hogy helyben termesztett áruhoz jussanak a helyi fogyasztók, akiknek ilyenén ellátásban döntő szerepet kap a városi piaccsarnok. Mindezen elképzelés 2013. év elején látott napvilágot, ama adattal, hogy máris száznál jóval több kistermelő csatlakozott az ebbéli szerveződéshez. Azóta az áruk értékesítésére rendeltetett **Magyar Tanyai Termék Nonprofit Kft.** is megalakult. Ám úgy tűnik, hiába a szervezetségi igyekvés, mert annak jótékony hatása ma sem látható a város központi piacán, ahol az 2013-as év végén is eléggé szűkös áruválasztékkal és –mennyiséggel lehetett találkozni. E helyszínen futottunk össze az egyik háborgó **háziasszonnyal**, aki az ügyben mélyrehatóbb tájékozottságot mutatva, mondta el a következőket:

— Úgy tudom, e tanyai termékekkel foglalkozó társaságnak egyelőre nem sikerült megkapaszkodnia Kecskeméten, ám a fővárosban már megtalálhatók a szervezésében odaszállított áruk. Nálunk egyelőre a városháza udvarán érhető el az alkalmi kispiac, ahol online értékesítésben is rendelhető áru. Állítólag a Klapka utcában nyílik 2014. tavaszán olyan bolt, ahol e tanyai áruk megvehetők.

Nekem több rokonom is tanyán él, akik elmondták, igazából erre a termelési-eladási formációra nem igen lehet alapozni, mert az egész felépítménynek csupán az elnevezésében van köze a háztájinak nevezett olyan működési rendszerhez, amely a népi demokrácia égíse alatt kibontakozhatott és terebélyesedhetett országszerte. Ugyanis akkor, 1990 előtt például a termelészövetkezetek, úgymond ezernyi szálon, háztáji üzemágot működtetve /termelési, tenyésztési alapanyag, vetőmag, műtrágya,

növény-védőszer, takarmány, gépek, szolgáltatások biztosításával/ nyújtottak segítséget a tagjaiknak, s az értékesítés is e közösség közreműködésével történt. Az állami gazdaságok szintén sokrétűen támogatták eme kisgazdaságok termelőtevékenységét

Amíg az illetén közléseket jegyeztük, többen is körülvettek minket az éppen arra járók soraiból, akik szintén kezdtek panaszkodni az egyre hiányosabb piaci ellátásra, ahol megint kezd előnyomulni a többféle külföldi árú, amelyek minősége esetenként eléggé messze áll az átlagmagyar ízlésvilágtól. Az egyik **vevő**, a problémára vonatkozóan át is vette a gondolatok tovább fűzését:

— Az a nagybirtokos réteg, amely a holdak-hektárok ezreinek-tízezreinek gazdája, művelője ma, nem alkalmas arra, hogy a régi mezőgazdasági nagyüzemekhez hasonló intenzitással kapcsolódjon be a **Kistérség-fejlesztési Egyesület** szóban forgó törekvéseinek megvalósításába, részint az eltérő kapcsolati érdekeltsege, másfelől a betervezett feltétlen egyéni haszna megőrzése miatt. E vonatkozásban megoldás lenne, ha az érintett tanyasi emberek valamiféle szervezeti együttműködésben végeznék a termelési munkájukat, ahol végrehajtásra kerülnének a költségeik megosztásával járó közösségi feladatok is. Hiszen összefogás nélkül, feldaraboltan nem igen képesek megbirkózni a termelés-művelés, betakarítás, illetve jószágtartás technikai és ráfordításbeli követelményeivel. Na, persze igazából az lendítene nagyot e jelenlegi szerkezetében kevésbé életképes programon, ha a korábban prosperáló háztájik megint kapcsolódhatnak az itt-ott újonnan létesítendő téeszekhez, vagy állami gazdaságokhoz. Ehhez azonban aligha lehet eljutni a politika jelenlegi vezető elitjével, amely egyelőre az 1945 előtti idők földesúri kizsákmányoló világa gazdasági-társadalmi viszonyainak rehabilitálásán is fáradozik.

Jó egy órán át társalogtunk az emberekkel e roppant közérdekű témakörrel, miközben valamelyikük a közeli otthonába szaladt el, s onnan hozott vissza egy mintát a mezőgazdasági szerződés-értékesítésről. Ez tejure vonatkozott, de más terméknel is használatos volt, például az 1970-es években. Íme a szöveganyag, amiből kiderül a gazdaság és a kistermelő közötti széles ívelésű együttműködés:

erződés
ranciat

kiter-
beszer-
ben ki-

s egy-

ése,
szapo-

lását a
i tech-
intő té-
chnoló-
iörzése.

Mezőgazdasági termékértékesítési szerződés* tejure

amely létrejött egyrészről .....
Mezőgazdasági Termelőszövetkezet (mint a .....
..... megbízottja) (a továbbiakban: termelő-
szövetkezet), másrészről .....
kistermelő (a továbbiakban: kistermelő) között az alábbi
feltételekkel:

* Hasonló szerződés minta került közlésre a burgonyára, zöldségre, gyümölcsre és borra; vágott baromfira, tojásra, házinyúlra és vágógalambra; a szárvasmarhára, sertésre, juhra. (Magyar Mezőgazdaság, 1976. évi 24. sz. Információk.)

1. A kistermelő vállalja, hogy a termelőszövetkezet részére ..... évben ..... liter tejet folyamatosan napi szállításokkal átad. Az átadásra kerülő tej negyedévi ütemezése a következő:

Negyedév	Tej, liter
I.	.....
II.	.....
III.	.....
IV.	.....
Évi összesen:	.....

A kistermelő jogosult a szerződésben rögzített mennyiségnél több tejet is átadni.

2. A tej minőségére nézve az állami és az ágazati szabványok előírásai az irányadók.

A szerződő felek a tej minőségére (zsírtartalom, fizikai tisztaság stb.) nézve még a következőkben állapodnak meg:

3. A termelőszövetkezet vállalja, hogy az 1. pont szerinti áru az ott meghatározott mennyiségben, határidőben és ütemezésben átveszi.

4. A kistermelő részére a termelőszövetkezet ..... liter tej átadása esetén ..... mennyiségű ..... takarmányt (takarmányokat) juttat ..... áron.

A takarmányt a kistermelő ..... év ..... hó ..... napjáig ..... részletben, készpénzfizetés ellenében (a vételárból történő levonással) veheti át.

5. A termelőszövetkezet az alábbi anyagokat, eszközöket .....-ig a kistermelő rendelkezésére bocsátja:

.....
A kistermelő a termelőszövetkezet által rendelkezésre bocsátott anyagok, eszközök ellenértékét az átvételkor (.....-ig) a termelőszövetkezet részére kifizeti.

6. A termelőszövetkezet a kistermelő részére a tejtermeléssel és -értékesítéssel kapcsolatosan az alábbi

szolgáltatásokat (legeltetés, szaktanácsadás, állategészségügyi ellátás, szállítás stb.) nyújtja: .....

A termelőszövetkezet és a kistermelő a szolgáltatások (1) díjazására vonatkozóan a következőkben állapodik meg:

7. A teljesítés helye: .....

8. A tejnek a teljesítési helyre való szállítása a kistermelő (termelőszövetkezet) feladata.

9. A termelőszövetkezet a szabványminőségű áruért a mindenkor érvényes állami szerződéses felvásárlási árat fizeti. A 18/1976. MÉM-ÁH sz. utasítás szerint a 3,6 százalékos zsírtartalmú tehéntej jelenlegi ára:

Fizikai tisztaság alapján
I. osztályú II. osztályú
forint/liter

XII. 1-től IV. 30-ig	5,50	5,35
V. 1-től XI. 30-ig	4,90	4,75

10. Egyéb térítések: .....

11. A termelőszövetkezet a kistermelő által átadott tej ellenértékét az átadást követő hónap ..... napjáig kifizeti.

12. A szerződő felek haladéktalanul tájékoztatják egymást minden olyan körülményről, amely a megállapodás teljesítése szempontjából jelentős.

13. A kistermelő termelőszövetkezeti tagnak ..... db tehén tartásáért ..... tizórás munkanapot ír jóvá a termelőszövetkezet az alapszabálya (belső szabályzata) és a vonatkozó jogszabályi előírások megtartásával.

14. Egyéb megállapodások: .....

15. A szerződésben nem rendezett kérdésekben a PTK, a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésre vonatkozó jogszabályok, valamint a szerződési alapfeltételek az irányadók.

Járva a véleményüket egyelőre csak visszafogottan közlő irdatlan tömegek soraiban, újra és újra hallani széltében-hosszában, hogy a pártállam idején világhírűvé vált mezőgazdaságunk, az 1990-es évek elejei szétrombolása óta lényegében a vergődés állapotában van. Az úgymond erőltetett privatizációja a szerencsétlen kárpótlási módszer segítségével, eleddig semmiféle átütő jobbulást, előrelépést nem hozott. A következmény azonban itt van ma is: a jelentős részben külföldi vetőmagokból származó hazai termékek íze, zamata komoly kívánni valót hagy maga után, ráadásul a zömében ugyancsak külföldről behozott takarmányok is gyenge minőségűek, így a drámaian csökkent létszámú állatállomány sem produkálhat kiváló hús-, vagy tejminőséget. A korábbi öntöző-rendszerek számottevő részének megszűnése következtében az aszály kivédhetetlenül sújtja a növénytermesztést.

Lényegében magánszféra kezeli az összes, s a világ 3 százaléknyi legjobb termőképességű földjéhez tartozó hektárjainkat-holdjainkat, ez a működési szerkezet azonban nem képes a szükséges élelmiszer-ellátást biztosítani. A nagybirtokok egy szűk csoport kezében vannak, akik túlságosan magas áru-előállítási költségeket kénytelenek viselni, pályáztatnak, sikerrel, vagy anélkül, s nemegyszer napszámosokkal, alkalmi munkásokkal dolgoztatnak. Ők legfeljebb a területük határáig gondolkodnak, cselekednek felelősséggel, az egész ország igényére, szükségére azonban nincs megfelelő rálátásuk. Óhatatlanul baj van tehát az élelmiszer-termeléssel — emiatt is ömlik be hozzánk a rengeteg idegen zöldség, gyümölcs, hús, tej és azok feldolgozott termékei, amelyek nem igazán a mi igényeink kielégítését jelentik. Vagyis nagyon indokolt a háztáji gazdálkodás kiépítése. De ez szétaprózottan, magára hagyottan nem hozhat eredményeket. A politikai elitnek ideje döntést hozni arról, hogy a régen bevált kollektív megoldásoknak is legyen terük, például a különféle szövetkezesek, akár termelőszövetkezetek megalakítása révén, vagy állami irányítású mezőgazdasági nagyüzemek létrehozásával. Ezek döntően és kedvezőtlenül befolyásolhatják a kistermelés újra indulását, elterjedését. Hát így medítálgatnak, ötletelgetnek azon kecskemétiak is, akikkel e témakörben eszmét cseréltünk

2013. december 30.

Velkel Árpád
rovatszerkesztő

INFORMÁLJA, KÉRDEZZE, OLVASSA

a rendszerváltozás veszteseinek készülő
VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,

a

FÜGGETLEN

MAGYARORSZÁG -ot !

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarorszag.hu

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Levélcím: 6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.
